

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: محمد حسن سویدان
ویراستاری، افزوده و ارسال: علی مشرف
۲۷ جون ۲۰۲۴

محمد حسن سویدان

ابعاد جیوپولیتیک و حقوقی هوشدار نصرالله به قبرس

هوشدار اخیر رهبر حزب الله به قبرس در مورد همکاری نظامی با اسرائیل یادآور سوابق قانونی و تاریخی است که حق یک کشور را برای دفاع از خود در برابر اقدامات تجاوزکارانه قابل تصور توجیه می کند.

اعتبار عکس: گهواره

در ۱۹ جون، حسن نصرالله، دبیر کل حزب الله، به قبرس هوشدار داد که اجازه نمی دهد اسرائیل از پایگاه ها و فرودگاه های نظامی در خاک قبرس برای حمله به اهدافی در داخل لبنان استفاده کند. هوشدار نصرالله را می توان تشدید کننده تلقی کرد که نشان می دهد حزب الله کشور سومی را به درگیری می کشاند. با این حال، از منظر عملیاتی، این اسرائیل است که نیکوزیا را از طریق همکاری نظامی درگیر می کند. سخنان نصرالله با توجه به گزارش هایی که حاکی از استفاده احتمالی اسرائیل از پایگاه های نظامی قبرس در درگیری آینده با لبنان است، اهمیت پیدا می کند.

هوشدار حزب‌الله پس از انتشار گزارش‌هایی مبنی بر استفاده از پایگاه‌های نظامی در قبرس از برنامه‌های تل ابیب برای هرگونه جنگ آینده با لبنان، به طور فزاینده‌ای ضروری شد.

موازی با بحران راکتی کوبا

بحران راکتی کوبا در سال ۱۹۶۲ یک قرینه تاریخی است که شدت چنین تشنج‌های ژئوپلیتیک را برجسته می‌کند. ایالات متحده پس از کشف راکت‌های هسته‌ای شوروی در کوبا، در فاصله کوتاهی از سواحل فلوریدا، تقریباً در آستانه ورود به درگیری هسته‌ای با اتحاد جماهیر شوروی شد.

رئیس‌جمهور جان اف کندی در یک سخنرانی تلویزیونی اعلام کرد که ایالات متحده این سایت‌های راکتی را تحمل نخواهد کرد و آنها را "تهدیدی پنهانی و بی پروا برای صلح جهانی" خواند. او مشاوران خود را برای بررسی گزینه‌های نظامی از جمله حملات هوایی و تهاجم به کوبا دعوت کرد. با این حال، از ترس تشدید تشنج هسته‌ای، ایالات متحده محاصره بحری را برای جلوگیری از ارسال محموله‌های بیشتر اتحاد جماهیر شوروی انتخاب کرد که نشان‌دهنده موضعی قاطع در برابر «احتمال تجاوز» شوروی بود.

هوشدار نصرالله را می‌توان در زمینه مشابهی بررسی کرد. همکاری نظامی قبرس با اسرائیل، که شامل مانورهای برای شبیه‌سازی حمله به لبنان است، تهدیدی مستقیم برای امنیت لبنان است. حتی گزارش‌هایی مبنی بر قصد اسرائیل برای استفاده از پایگاه‌های هوایی در قبرس و یونان برای حمله به لبنان وجود دارد و تل ابیب انتظار دارد حزب‌الله در هر جنگ آینده به فرودگاه‌های فلسطین اشغالی حمله کند.

مشروعیت هوشدار نصرالله

باید بیشتر به سخنان نصرالله توجه کرد، به ویژه زمانی که او گفت:

باز کردن فرودگاه‌ها و پایگاه‌های قبرس به روی دشمن اسرائیلی برای هدف قرار دادن لبنان به این معنی است که دولت قبرس بخشی از جنگ است و مقاومت به عنوان بخشی از جنگ با آن برخورد خواهد کرد.

علاوه بر این، اظهارات نصرالله با قوانین بین‌المللی، به‌ویژه منشور سازمان ملل متحد، مطابقت دارد که در پاسخ به یک حمله مسلحانه، دفاع از خود را مجاز می‌داند. در ماده ۵۱ منشور آمده است:

تا زمانی که شورای امنیت اقدامات لازم برای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی را اتخاذ نکند، هیچ چیز در این منشور به حق ذاتی دفاع مشروع فردی یا جمعی در صورت وقوع حمله مسلحانه علیه یکی از اعضای سازمان ملل متحد خدشه وارد نمی‌کند. اقدامات اتخاذ شده توسط اعضاء در استفاده از این حق دفاع مشروع باید فوراً به شورای امنیت گزارش شود و به هیچ وجه بر اختیارات و مسؤولیت شورای امنیت بر اساس این منشور برای انجام اقداماتی که در برای حفظ یا اعاده صلح و امنیت بین‌المللی ضروری تشخیص دهد، هر زمانی خواهد انجام دهد تأثیری نخواهد داشت.

منشور اجازه استفاده از نیروی مسلح را تحت شرایط سخت می‌دهد. مهمترین آنها این است که دفاع از خود در پاسخ به حمله مسلحانه یک دولت یا ایالت‌ها باشد. حمله گروه‌های مقاومت توجیه کافی برای دفاع مشروع تلقی نمی‌شود.

پاسخ نیز باید متناسب با حمله و محدود به آنچه برای دفع آن ضروری است باشد و تا حد امکان از استفاده از نیروی مسلح خودداری شود.

بنابراین هوشدار نصرالله در چارچوب شرایط تعیین شده توسط سازمان ملل متحد است. اولاً، این که کشوری را در صورت مشارکت در حملات علیه لبنان هدف گرفته است. دوم، نشان می دهد که مقاومت آماده است تا با هدف قرار دادن جغرافیای مورد استفاده برای انجام این حملات، به طور متناسب پاسخ دهد.

رهبر حزب الله حتی تأیید کرد که مقاومت تلاش می کند از رسیدن به مرحله ای که ممکن است مجبور به حمله به اهدافی در قبرس شود، اجتناب کند، زیرا هدف هوشدار او جلوگیری از اجازه دادن به قلمرو نیکوزیا برای تبدیل شدن به پایگاهی برای خصومت ها علیه لبنان است.

پاسخی متناسب به یک عمل پرخاشگرانه

معنای سنتی حق دفاع از خود از **ماجرای کارولین** نشأت می گیرد که به سال ۱۸۳۷ بازمی گردد، زمانی که نیروهای بریتانیایی وارد خاک امریکا شدند، کشتی کارولین - کشتی حامل کمک های ایالات متحده به شورشیان علیه بریتانیایی ها در کانادا - را تصرف و به آتش کشیدند و آن را بر فراز آبشار نیاگارا هل دادند که در اثر آن شهروند امریکائی آموس دوروی کشته شد.

بر این اساس ضوابط ضرورت و تناسب در حقوق بین الملل به عنوان شرایط اصلی دفاع مشروع تثبیت شد. این بدان معناست که استفاده از زور باید برای جلوگیری از آسیب به یک کشور و متناسب با بزرگی تهدید ضروری باشد.

به عنوان مثال، اگر اسرائیل از خاک قبرس برای حمله به لبنان استفاده کند، حمله به پایگاه هائی که هواپیماهای اسرائیلی از آنجا عملیات می کنند برای خنثی کردن این قابلیت ضروری است. با هدف قرار دادن نقاط استقرار هواپیما، پاسخ متناسب با تهدید است.

علاوه بر این، اگر اسرائیل از پایگاه های نظامی در قبرس برای حمله به لبنان استفاده کند، احتمالاً به عنوان یک **اقدام تجاوزکارانه** بر اساس ماده ۳ (f) قطعنامه ۳۳۱۴ (XXIX) مجمع عمومی سازمان ملل متحد تلقی خواهد شد. این ماده تصریح می کند که اجازه دادن به یک دولت عضو برای استفاده از قلمرو خود برای اقدام تهاجمی علیه کشور ثالث، اقدام تجاوزکارانه تلقی می شود. بنابراین، از نظر قانونی، اگر قبرس اجازه دهد از خاکش برای حملات علیه لبنان استفاده شود، در تجاوزات اسرائیل شریک خواهد بود.

پایگاه های بریتانیا در قبرس

در سال ۱۹۵۹، به عنوان بخشی از استقلال قبرس از حاکمیت استعماری بریتانیا (۱۹۶۰)، ترکیه، یونان و بریتانیا معاهده ای را امضاء کردند که بر اساس آن به بریتانیا پایگاه های به اصطلاح مستقل داده شد که تحت کنترل مستقیم بریتانیا هستند.

طبق این قرارداد، ارتش بریتانیا دو منطقه کوچک را در اختیار داشت - یکی در آکروتیری، نزدیک لیماسول در جنوب غربی قبرس، و دیگری در دکلیا، نزدیک لارناکا در جنوب شرقی قبرس. مناطق کوچک - کمتر از سه درصد از قلمرو جزیره، یا حدود ۲۵۳ کیلومتر مربع - پولیس، اداره و گمرک خاص خود را دارند و گویی بخشی از بریتانیا اداره می شوند.

این پایگاه ها در طول تاریخ در پشتیبانی لجستیک عملیات ناتو در مدیترانه و غرب آسیا مورد استفاده قرار گرفته اند. در اواخر ماه مه، وب سایت تحقیقاتی Declassified UK گزارش داد که ارتش بریتانیا از طریق نیروی هوایی

سلطنتی در آکروتیری در قبرس، ۶۰ هواپیما را از اکتوبر به اسرائیل منتقل کرده است. همین گزارش حاکی از آن است که نیروی هوایی آمریکا به طور مخفیانه از این پایگاه برای انتقال سلاح به اسرائیل استفاده می کند. بنابراین، اگرچه این پایگاه‌ها سرزمین‌های بریتانیا به حساب می‌آیند، اما هوشدارهای سیدحسن نصرالله شامل همه بازیگران منطقه و نه فقط قبرس می‌شود. این بدان معناست که هرگونه مداخله مستقیم از سوی هر بازیگری در منطقه در حمایت از عملیات نظامی اسرائیل علیه لبنان مورد هدف حزب الله و احتمالاً محور مقاومت قرار خواهد گرفت.

واکنش دیپلماتیک لبنان

با توجه به افزایش همکاری نظامی اسرائیل و قبرس، هوشدار نصرالله به قبرس بدون شک منطقی و ضروری است. با این حال، در حالت ایده آل، این دولت لبنان بود که باید هوشدار جدی را به نیکوزیا می فرستاد. یادآوری این نکته مهم است که وزارت امور خارجه لبنان در فبروری ۲۰۲۲ **بیانیه ای صادر کرد** و تهاجم روسیه به اوکراین را محکوم کرد و از مسکو خواست تا عملیات نظامی خود را متوقف کند و نیروهای خود را فوراً خارج کند. علی رغم عدم دخالت لبنان در این مناقشه و علاقه آن به تقویت روابط با روسیه، کشوری دوستدار تاریخی، وزارت خارجه لبنان با خواسته های واشنگتن همسو شد که اغلب مخالف منافع بیروت است. بررسی واکنش‌های قبرس به هوشدار نصرالله نشان می‌دهد که موضع شجاعانه و مستقل لبنان می‌توانست خطرات همکاری این کشور با اسرائیل را به قبرس یادآوری کند. بیانیه های رسمی و مقالات مطبوعاتی قبرس بر تعهد قبرس به صلح و تمایل به اجتناب از درگیر شدن در درگیری های منطقه ئی تاکید کرده اند. با این حال، جورج گراپرتیسیس، وزیر امور خارجه یونان گفت: «تهدید علیه کشور مستقل اتحادیه اروپا کاملاً غیرقابل قبول است». حتی برخی از **مقالات** هوشدار نصرالله را امری می دانستند که باید جدی گرفته شود. سوابق تاریخی، مانند بحران راکتی کوبا در سال ۱۹۶۲، و قوانین و هنجارهای بین‌المللی، هر اقدامی را که حزب‌الله ممکن است در صورت استفاده اسرائیل از خاک قبرس برای حمله به لبنان انجام دهد، مشروعیت می‌بخشد. هوشدارهای جنبش مقاومت لبنان به طور مهمی بر ضرورت دفاع از حق حاکمیت لبنان و رسیدگی دیپلماتیک به خطرات ناشی از همکاری نظامی اسرائیل و قبرس تأکید می کند.

۲۵ جون ۲۰۲۴

****

افزوده:

علی رغم آن که اردوغان به مانند اکثر سیاستمداران اخوانی عناصری اند، غیر قابل اعتماد و نمی شود هیچ گاهی به حرف و ادعای آنها اعتباری قایل شد، سخنرانی امروز اردوغان در باب "حمله بر لبنان" و اعلام حمایت کشورش از لبنان، مسأله ای نیست که تنها خواست اردوغان در آن دخیل باشد. زیرا از یک جانب خود لبنان به مثابه دروازه ورود به قلمرو ترکها و از جانب دیگر داخل شدن پای قبرس - یونان یعنی رقبای ستراتیژیک و تاریخی ترکیه در قضیه، می تواند خطرات گسترش احتمالی جنگ را حتا فرا تر از فلسطین- اسرائیل و لبنان، در درون ناتو یعنی بین ترکیه و یونان-قبرس را گوشزد نماید.

هرگاه به موازات تلاش اسرائیل که می کوشد پای امریکا، انگلیس، فرانسه و حتا المان را در جنگ علیه رقبای خودش وارد کند، حسن نصرالله نیز بتواند ترکیه را به جانبداری از دولت لبنان وارد جنگ کند؛ در آن صورت از قبل روشن است که اوضاع و در کل جیوپولتیک منطقه از اساس وازگون خواهد شد. - علی مشرف